

Årsberetning 2025

it-udvikling

OLE MIDDELHEDE, CENSORFORPERSON

Datamatiker, It-teknolog, PBA Systemudvikling, PBA Webudvikling, PBA
Økonomi og informationsteknologi, PBA It-sikkerhed, PBA Dataanalyse, PBA it-
arkitektur

Indhold

Hovedpointer i årsberetningen	2
Årsberetning	3
1. Fortsat store forskelle i censorers tidsanvendelse til bedømmelse	3
2. Flere problemer i censorvilkårene	4
3. Kraftig stigning i hastecensur forværrer vilkårene for censorer	4
4. Mangel på kvalitet i rekvisitioner.....	5
5. Kvaliteten på uddannelsesudbuddene	6
6. Eksaminatorerne har en utilfredsstillende lav og retvisende anvendelsesgrad af eksaminatorrapporter	6
7. Årets arbejde i censorledelsen	7
8. Den kommende censormatrikel og valg til censorledelse	7

Hovedpointer i årsberetningen

Karakterer har mistet mening for aftagerne i erhvervslivet

Karakterer giver mindre og mindre mening for dem, som skal ansætte de færdige studerende. Som det er nu, er de studerende ikke længere sikret fair og lige vilkår, når de går til eksamen, for kvaliteten af censorernes bedømmelser er ikke længere den samme på tværs af landet – og i flere situationer inden for samme uddannelsesudbud. Uddannelsesinstitutionerne, som har ansvaret for eksamenerne, har dermed bragt sig på kant med loven.

Erhvervsakademierne har kendt til problemet i årevis

Censorerne er samfundets repræsentanter og skal garantere at tingene går efter bogen. Vi har råbt op igen og igen, og opridsede så sent som i årsberetningen for 2024 problemerne og den risiko vi er ude i mht. kvalitet og validitet i karaktererne, og i sidste ende eksamensbeviset.

Censorvilkår fortsat dubiøse

Processen omkring rekvirering af censorer sammenholdt med uigennemsigtige og vidt forskellige vilkår for at påtage sig en censoropgave er fortsat kritisk. Censorer ender ofte i utilfredshed.

Ingen reaktion fra uddannelsesinstitutionerne - kun tavshed

Vi kunne sagtens leve med tavshed om dette meget ubekvemme budskab, hvis blot vi så en reaktion og reel handling. Men trods henvendelser til rektorkollegiet og uddannelsesinstitutionerne, er der ikke sket udmelding om forbedringer. Det dokumenterer vi i denne rapport.

Færre vil være censor og det risikerer at give eksamenskaos

Det nye censorkorps, der træder til 1. oktober, har mistet hver femte af de beskikkede censorer ift. det tidligere. Konsekvenser af den manglende indsats er udover de meget store problemer med karaktererne, at censorerne falder fra pga. utilfredshed med de vilkår, de oplever og mange har valgt ikke at påtage sig opgaven mere. Med så stort et tab af censorer, frygter censorledelsen, at vi risikerer, at eksamenerne afvikles på en mindre velfungerende måde og at problemerne risikerer at vokse sig endnu større.

Årsberetning

1. Fortsat store forskelle i censorers tidsanvendelse til bedømmelse

Censorledelsen for It-udvikling er gennem flere år blevet stigende bevidst om, at utilfredshed blandt censorerne er steget med de vilkår, de oplever. 25% har valgt ikke at påtage sig opgaver overhovedet og rigtig mange har ikke søgt om genbeskikkelse. Den nye censormatrikel har et fald på ikke mindre end 20% i antal beskikkede censorer.

Censorledelsen for It-udvikling beskrev i årsberetningen for 2022-23 motivationsproblemer blandt censorer på baggrund af både et survey blandt censorer og drøftelser med disse på censormøder.

Censorledelsen for It-udvikling beskrev i årsberetningen for 2023-24, hvordan forskellige adfærdsreaktioner blandt censorer sammenholdt med uens censornormer ikke kun udfordrer retstillingen for de studerende, men også tilsidesætter validiteten i karakterer for aftagere, der ønsker at bruge karakterer på kandidater som udtryk for disses faglige niveau. Den del af det danske it-erhvervsliv, der blev spurgt i et survey, dumpede karakterernes validitet og brugbarhed under de givne vilkår.

Censorledelsen for It-udvikling har efterfølgende forsøgt at rådgive uddannelsessystemet konstruktivt i forhold til disse ukomfortable budskaber, men budskaber, der er baseret på fakta og analyse af disse. Censorledelsen er blevet mødt af en mur tavshed og direkte benspænd.

Kernen i problemstillingen er, at rektoratet og institutionerne står på deres ret til at differentiere censornormer. Censorledelsen analyserede sig frem til, at der var yderpunkter i censornormen på hovedopgaver på 2 og 6 timer og flere normer derimellem. Ind til nu har det oftest været umuligt at gennemskue normen, men derudover og nok så væsentligt, har censorer været i tvivl om, hvordan de skal håndtere dette. Fx hvordan skal de håndtere situationen, hvis de tidligere har mødt en højere norm og på en ny opgave skal vurdere en sammenlignelig opgave på et andet udbud med en væsentlig lavere norm? Nogle vælger at arbejde efter den opgivne norm, andre efter deres egen kvalitetsopfattelse og lægger snesevis af egne ej honorerede timer i opgaven. Men bagefter bliver de utilfredse.

Censorledelsen er vidende om, at en arbejdsgruppe under rektoratet i foråret 2025 kiggede nærmere på normerne og vilkårene. Censorledelsen er ikke blevet orienteret om udkommet, men kan konstatere, at der reelt ikke er sket en udvikling. Se tabel herunder med de normer, vi har kunnet finde på sommereksamener. Det viser stort set samme billede som tidligere

CENSORNORMER - HOVEDOPGAVER/BACHELOR
sommer 2025 – kilde: Censor-IT

	EK	Zealand	UCL	EMV	EAAa	CPH Bus	Dania, Grenå	KEA	UCN	EASV	Dania, Vib
Datamatiker	01:40	05:30	0:30-04:50	06:00	04:15	05:30	04:30	01:55	05:30		
SW	06:00					06:30	05:30	06:30	05:30	02:45	
Web	06:30				04:00	05:30		06:30			
IT-Tek	03:30	00:45	05:00		03:30			03:30	06:30		00:45
Øko&IT	04:00							04:00			
It-sik		04:00	04:45		04:30			06:00	06:00		

Det er censorledelsen for it-udviklings holdning, at den nye censorledelse må arbejde videre på at drøfte med de nye censorer, hvordan man skal forholde sig til de givne arbejdsvilkår.

2. Flere problemer i censorvilkårene

Hvis uddannelsessystemet ønsker at fastholde censorer gennem gode censoropgaver og respekt for, at censorer tager fri fra deres normale arbejde og bruger weekends på at læse opgaver i stedet for at være sammen med deres familie, er der også andre problemstillinger omkring vilkårene, der bør tages alvorligt.

En hyppig problemstilling, der dukker op i rapporter og diskussioner, er compensationstid. Hvis en censor tager en dag fri fra arbejdet i tiltro til, at der venter en honorering af et givet omfang og der så reelt kun honoreres for en brøkdel efter måske at have kørt gennem det halve land, bliver tilfredsheden lav. Reduktionen kan skyldes både, at uddannelsesudbuddet har sjusket og at de studerende melder forfald. Det er imidlertid censor, der rammes.

Censorledelsen er glad for at erfare, at enkelte udbud er begyndt at betale fuld eller delvis compensation, men generelt er vilkårene herfor uigennemsigtige og utilfredsstillende for censorerne.

Det er herudover problematisk, at nogle udbud ulig de fleste ikke betaler opstartstid for at dække censors tid til grundigt at sætte sig ind i studieordninger, deltage i formøde med eksaminator, mm.

Det bliver ikke bedre af, at der ingen steder betales for køretiden.

Hvis uddannelsesinstitutioner fremadrettet ønsket at være attraktive for censorer, er de nødt til at justere på deres vilkår og være transparente i forbindelse med aftaleindgåelsen.

3. Kraftig stigning i hastecensur forværrer vilkårene for censorer

Ved den netop afholdte sommereksamen er ikke mindre end cirka halvdelen af alle eksamener blevet udbudt som hastecensur, dvs. 10 censorer bliver spurgt ad gangen. Det har en række alvorlige konsekvenser for censorerne.

	Bestillinger	Allokerede	Aflyste	Haster	Haster i %
Datamatiker	117	109	8	66	61
IT-Teknolog	33	31	2	10	32
PBA i Dataanalyse	3	2	1	1	50
PBA i IT-arkitektur	16	16	0	10	63
PBA i IT-sikkerhed	21	20	1	8	40
PBA i Softwareudvikling	34	31	4	9	29
PBA i Webudvikling	25	21	4	9	43
PBA i Økonomi og					
Informationsteknologi	21	19	2	10	53
I ALT	270	249	22	123	49

Hastecensur betyder, at censorer dels ikke får tid til at undersøge, hvilken opgave de reelt accepterer og ofte bliver skuffede efterfølgende, Nogle stopper med at byde ind på censoropgaver. Hastecensur er en glidebane for tilfredshed og loyalitet blandt censorerne.

Censorledelsen har arbejdet sammen med Censorsekretariatet for at finde årsagerne.

Der er tilsyneladende tre hovedårsager:

1. Censorsekretariatet rapporter, at de i forbindelse med sommereksamen modtager rekvisitioner fra uddannelsesudbuddene alt for tæt på eksamen, så de er nødt til at gå til hastecensur.
2. Herudover kører for mange almindelige forespørgsler (24 timers frist) gennem så mange censorer, der afviser dem, at forespørgslen til sidst er nødt til at blive udbudt som hastecensur.
3. Censorer afviser flere rekvisitioner på opgaver, fordi de ikke enten kan gennemskue rekvisitionen eller finder vilkårene for dårlige.

Hvis glidebanen eller den nedadgående spiral skal stoppes, er der en række tiltag, der skal arbejdes med:

- Tilliden til censorvilkårene skal forbedres fra institutionernes side.
- Der skal arbejdes med større datakvalitet i rekvisitioner.
- Uddannelsesudbuddene skal rekvirere i bedre tid

4. Mangel på kvalitet i rekvisitioner

Censorledelsen kender til alt for mange eksempler på, at information på rekvisitioner er mere vildledende end vejledende. Censorledelsen har måttet bruge utrolig meget tid på at hjælpe censorer med at udrede trådene. Ved sommereksamen var der et eksempel, hvor der var alvorlige fejl i og diskrepanser mellem både eksamensprocessen, antal studerende og vilkår. Det kostede reelt en rutineret og dygtig censor, der sprang fra og meddelte, at vedkommende aldrig igen påtager sig opgaver for det pågældende uddannelsesudbud. Den nye censor, der påtog sig opgaven efter en hastecensur, måtte også bruge rigtig meget tid på at rede tråde ud.

Ud over emner med forskellige vinkler på vilkår, som nævnt ovenfor, kan det tilsvarende gå galt med kvaliteten, hvis uddannelseslederen og studiesekretærer, ikke arbejder tilstrækkelig tæt sammen med at planlægge eksamen. Nedenfor et konkret eksempel på, hvor galt det kan gå på en enkelt censoropgave.

- Ingen planlægning af et indledende formøde
- Mangelfulde kontaktdetaljer på eksaminatorerne
- Ingen link til studieordninger
- Ingen orientering af censor om en eksaminators sygdom flere dage forinden
- Tidsplan lagt uden buffere til at imødegå forsinkelser
- Ingen morgenmad, kaffe, te eller vand til censor eller vand til de studerende
- Ingen frokost planlagt
- Kraftig reduktion af studerende ift rekvisition, fx var der ikke styr på, at en studerende ikke var kvalificeret til afgangseksamen

Således en opfordring til uddannelsesledere om at udføre kvalitetssikring af eksamensplanlægningen, især når der indgår nye studiesekretærer

Langt de fleste uddannelsesinstitutioner og udbud inden for It-udviklingsfamilien gør imidlertid et godt stykke arbejde for at planlægge og gennemføre eksamener.

5. Kvaliteten på uddannelsesudbuddene

Ud over vilkår for censorer og de konsekvenser, det har for aftagerne, som beskrevet ovenfor, kan Censorledelsen for It-udvikling konkludere, at der overordnet er styr på de store linjer i forhold til uddannelsernes relevans over for erhvervslivet, at læringsmålene er dækkende og eksamener afholdes for det meste på en tilfredsstillende måde.

Censorledelsen gør opmærksom på to konstruktive observationer i censorrapporter:

- Flere steder har uddannelsesudbud omlagt typisk en førsteårs eksamen til en multiple choice opgaver. En censor bemærker, at denne eksamensform lægger mere op til at afdække paratviden end teste for egentlige færdigheder.
- Fra uddannelser, hvor der undervises i kodning, er der eksempler på censorers bekymring for, om og hvordan de studerende lærer at håndtere AI-generering af kode med de afledte problemstillinger, dette har. Denne arbejdsform breder sig i erhvervslivet.

6. Eksaminatorerne har en utilfredsstillende lav og retvisende anvendelsesgrad af eksaminatorrapporter

Tilsvarende har langt de fleste censorer leveret et godt og gedigent censorarbejde. 99% af alle eksaminatorrapporter viser et uproblematisk samarbejde. Der er således alene tale om under én procent af de indkomne rapporter med afvigelser på den gode censorkvalitet og decorum.

Censorledelsen påpegede imidlertid i tidligere årsberetning det uheldige i, at kun 72% af eksaminatorer udfylder eksaminatorrapporter, mens svarprocenten for censorer er noget højere, nemlig 94%. Dette har ikke flyttet sig væsentligt trods en lille stigning på 2% til 74% på eksaminatorsvar.

Censorledelsen lytter sig til, at der eksisterer en holdning flere steder blandt eksaminatorer om, at man ikke skal kritisere censorer i en angivelig angst for, at dette skal hævn sig ved en senere eksamen.

Censorledelsen har i år været vidende om en meget sag, hvor en censor fik lov at gå fri af en endog særdeles alvorlig overtrædelse af regler og love, men uden at der lå noget skriftligt på denne overtrædelse efterfølgende. Overtrædelsen berettigede som minimum til direkte afbeskikkelse, men censorledelsen kunne ikke behandle sagen uden beviser. Pågældende censor blev naturligvis ikke genvalgt til den nye censormatrikel, men kunne i den mellemliggende periode have forvoldt yderligere skade.

De censorer, der gennem den seneste periode på 4 år har fået gentagne eller særlig kritiske vurderinger og som ikke har været i stand til at rette op på tingene, er ikke blevet fundet egnet til genvalg i den nye matrikel.

7. Årets arbejde i censorledelsen

Året har været præget af forberedelsen til den nye censormatrikel, især med koordinering af, hvor nye censorer skulle rekrutteres. Censorledelsen har opfordret adskillige til at søge og tilsvarende bedt om hjælp også fra de enkelte uddannelsesinstitutioner og disses netværk. Herudover har censorledelsen i samarbejde med uddannelsesnetværkene foretaget en annoncekampagne i It Jobbank. Sidstnævnte kampagne er den, der isoleret set har afstedkommet flest ansøgninger.

Tilsvarende har Censorledelsen taget ansvar for at hjælpe med og rådgive om implementering af Censorum, idet vi inden for It-udvikling har gode forudsætninger for og erfaring med netop dette emne. Vi har således været i hyppig kontakt med leverandøren.

Censorledelsen har endvidere behandlet og rådgivet flere henvendelser fra de enkelte udbud, bl.a. om nye studieordninger, censorer vedr. de vilkår, de har slået sig på samt været inde over klage- og ankesager.

Sædvanen tro har Censorledelsen både på opfordring og egenhændigt ud fra eksaminator- og censorrapporter foretaget partshøringer hos den modsatte part, hvor indsats og kvalitet ikke har været som ønsket.

I tidligere år har censorledelsen været inviteret til møder med div. Uddannelsesnetværk, hvor vi typisk har drøftet relevante problemstillinger konstruktiv og forsøgt at finde gode løsninger. Der er i det forløbne år ikke indløbet invitationer til dette.

Da det har været sidste år i den gamle censormatrikel, har der ikke været afholdt censormøder.

8. Den kommende censormatrikel og valg til censorledelse

Der blev modtaget i alt 329 ansøgninger, hvoraf 298 blev godkendt af censorledelsen og siden beskikket. Det tidligere korps bestod af 365 censorer, altså en nedgang, der svarer til hver femte.

Det nye korps fordeler sig således:

67% genbeskikkede, 33% nybeskikkede

245 mandlige, 53 kvindelige

147 aftagere, 151 institutionsansatte

Disse breder sig ud på uddannelserne i følgende antal:

Datamatiker	205
SW	155
Web	179
IT-Tek	129
Øko&IT	153
It-sik	107
Data	103
Arkitektur	156

Det er bekymrende, at censormatriklen er skrumpet til 298 fra et niveau med 365 censorer i den tidligere matrikel. Nedgangen i censormatriklen er væsentlig kraftigere end nedgangen i optag. Det gør inddækning af fremtidig efterspørgsel på censorer skrøbelig. Reelt er flere eksamener i fare for ikke at kunne dækkes med censorer.

Valg til censorledelsen 2025-29

På valg til den kommende censorledelse har været Lotte Soelberg Kronbæk (institutionsansat) og Ole Middelhede (aftager).

Ved redaktionens slutning er det ikke afgjort, hvordan disse fordeler sig på censorforperson og næstforpersonen. Der er indsendt klager til Styrelsen over

- Censorsekretariatets udsendelse af to opfordringer til uddannelsernes faglige fællesudvalg og uddannelsesnetværk om at påvirke de institutionsansatte til at stemme, så "de rette kandidater bliver valgt til censorledelserne" med henvisning til "det gode og velfungerende samarbejde".
- Censorforpersonens udsendelse af opfordring gennem Censorum til aftagercensorer om at huske at stemme trods fredsvalg og gerne på aftagercensoren.

Formelt er der ingen censorledelse ved indgangen til den nye periode.

Styrelsen har få timer før deadline på denne årsberetning fremsendt svar på indsendte klager med en konstatering af "at Censorsekretariatet har kommunikeret til uddannelsesinstitutionerne ved at skrive til "uddannelsesnetværk/faglige fællesudvalg", hvilket også er egnet til at påvirke opstillingen af kandidater og samtidigt skaber forvirring i det forestående valg". Desuden har sekretariatet modtaget en række præciseringer, som de skal leve op til fremadrettet.

Styrelsen vurderer herudover, at udsendte velkomstmails med oplysninger om eget kandidatur fra Censorformandskabet for it-udvikling og to andre uddannelsesfamilier er "unødvendig" og "ikke er i overensstemmelse med den nye Censorbekendtgørelse, idet det er op til Censorsekretariatet at beslutte kommunikationen". Styrelsen angiver, at de i øvrigt havde sørget for at byde velkommen.

Styrelsen lægger ansvaret for at beslutte den videre proces over til Censorsekretariatet jf Censorbekendtgørelsen!

/Ole Middelhede, Censorforperson It-udvikling, 30. sept. 2025